

Dosar nr. 2rac-271/21

2-13113594-01-2rac-29092021

Prima instanță: Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău (jud. V. Boico)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Sîrbu, I. Secrieru, D. Dulghieru)

ÎN C H E I E R E

11 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Nina Vascan
Ghenadie Plămădeală
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Societatea pe Acțiuni „Arhitecon” și a recursului depus de avocatul Gheorghe Crețu, în interesele Societății pe Acțiuni „Arhitecon”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Arhitecon” împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” (succesor al Serviciului Stare Civilă) și Ministerului Economiei și Infrastructurii (succesor al Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor) cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere,

împotriva deciziei din 09 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a admis apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Arhitecon”, s-a casat hotărârea din 11 noiembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău și s-a respins acțiunea ca fiind depusă tardiv,

c o n s t a t ă :

La 25 septembrie 2012, prin intermediul oficiului poștal, Societatea pe Acțiuni „Arhitecon” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Stare Civilă (reorganizat în Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”), intervenient accesoriu Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor (reorganizat în Ministerul Economiei și Infrastructurii), cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, în baza contractului de antrepriză cu nr. xxx din xxx și acordului adițional nr. xxx din xxx încheiat cu Ministerul Dezvoltării Informaționale, și-a asumat obligația să execute lucrările de reconstrucție la restaurarea Palatului Căsătoriilor din mun. Chișinău, str. Alexei Mateevici nr. 74, iar Ministerul Dezvoltării Informaționale și-a asumat obligația să primească lucrările executate și să achite suma necesară întreprinzătorului conform prevederilor pct. 4 din contract și acordul adițional.

Reclamanta a menționat că, în luna iulie 2009 a îndeplinit obligațiile contractuale, fapt confirmat prin procesul-verbal de recepție a lucrărilor finite nr. xxx din 17 iulie 2009, actul din 03 septembrie 2009 de predare-primire a documentației cu privire la lucrările executate, actul din 25 septembrie 2009 de transmitere a lucrărilor îndeplinite la reconstrucția Palatului Căsătoriilor, însă

beneficiarul s-a eschivat de la achitarea integrală a costului lucrărilor executate în sumă de xxx lei, achitând anterior doar 50% din suma necesară sub formă de avans.

Societatea pe Acțiuni „Arhitecon” a explicat că, în iunie 2011 a notificat Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor despre necesitatea onorării obligației de achitare integrală a lucrărilor efectuate. Însă, prin scrisoarea nr. 01/1314 din 29 iulie 2011, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor a informat că materialele privind executarea lucrărilor la reconstrucția Palatului Căsătoriilor și documentația de proiect deviz și design, însoțite cu scrisoarea nr. 01/2480 din 4 noiembrie 2010, în baza actului de predare-primire a documentației privind lucrările executate din 03 septembrie 2009 și actului de primire-predare a lucrărilor de proiectare din 01 septembrie 2009, au fost preluate de către Serviciul Stare Civilă. Acțiunile respective au fost efectuate în vederea realizării pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 597 din 21 octombrie 2009 privind unele măsuri de executare a Legii nr. 21 din 18 septembrie 2009, conform căruia Serviciul Stare Civilă a fost transferat în subordinea Ministerului Justiției, fiind o instituție publică cu statut de persoană juridică. Astfel, Serviciul Stare Civilă a preluat și creanțele legate de Palatul Căsătoriilor din mun. Chișinău, str. Alexei Mateevici nr. 74.

Reclamanta a afirmat că drept urmare, prin pretenția din 25 noiembrie 2011, adresată Serviciului Stare Civilă a solicitat achitarea datoriei formate în urma executării contractului de antrepriză, în termen de 10 zile de la recepționarea pretenției. Însă, Serviciul Stare Civilă a oferit un răspuns evaziv și neclar, prin care nici nu recunoaște și nici nu respinge datoria existentă.

În urma majorării pretențiilor prin cererea din 12 octombrie 2015, Societatea pe Acțiuni „Arhitecon” a solicitat încasarea din contul Serviciului Stare Civilă a datoriei în mărime de xxx lei și a dobânzii de întârziere în mărime de xxx lei, pentru perioada 01 octombrie 2009 - 01 octombrie 2015, în temeiul art. 619 din Codul civil (f.d. 168, vol.I).

La 25 februarie 2014, prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, în proces, în calitate de intervenient accesoriu a fost atrasă Întreprinderea de Stat „CRIS Registru” (f.d.78, vol. I)

Prin încheierea din 29 februarie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău a fost atras Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor în calitate de copârât în litigiu (f.d.244-245, vol. I).

Prin hotărârea din 11 noiembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău a fost respinsă acțiunea depusă de către Societatea pe Acțiuni „Arhitecon”.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că, la xxx reclamanta SA „Arhitecon” a încheiat cu Ministerul Dezvoltării Informaționale (la momentul examinării cauzei Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor) contractul de antrepriză privind restaurarea Palatului Căsătoriilor situat pe str. Mateevici. Conform pct. 4 al contractului, valoarea lucrărilor ce urmau a fi îndeplinite de reclamantă erau de xxx lei. De asemenea, conform acordului adițional semnat de părți, la xxx suma contractului a fost majorată cu xxx lei (f.d. 102-105, vol. I).

Conform Hotărârii de Guvern nr. 597 din 21 octombrie 2009, privind unele măsuri de executare a Legii nr. 21-XVIII din 18 septembrie 2009, Serviciul Stare Civilă a fost transferat în subordinea Ministerului Justiției, fiind o instituție publică cu statut de persoană juridică. Conform Actului de primire-predare a documentației privind lucrările executate la reconstrucția Palatului Căsătoriilor de pe str. Mateevici 74, mun. Chișinău, semnat la 03 septembrie 2009 de reprezentanții Ministerului

Dezvoltării Informaționale și ai Serviciului Stare Civilă, către Serviciul Stare Civilă au fost transmise documentația privind lucrările executate la reconstrucția Palatului Căsătoriilor de pe str. Mateevici 74, mun. Chișinău de la balanța Ministerului Dezvoltării Informaționale la balanța Serviciului Stare Civilă. Valoarea totală a lucrărilor executate, care se transmit conform procesului-verbal nr./xxx din 17 iulie 2009 de recepție la terminarea lucrărilor, constituia suma de xxx lei. (f.d. 38-39, vol. I).

La fel, instanța de judecată a atestat că potrivit actului de transmitere a lucrărilor îndeplinite la reconstrucția Palatului Căsătoriilor din str. A. Mateevici 74 din 25 septembrie 2009, semnat de reprezentanții reclamantei SA „Arhitecon”, ÎS „CRIS Registru” și Serviciul Stare Civilă, a fost verificată îndeplinirea lucrărilor și înlăturarea neajunsurilor depistate în demersul Serviciului Stare Civilă nr. 06-3026 din 11 august 2009 și în actul de comisie din 18 august 2009 și a constatat că neajunsurile depistate au fost înlăturate de reclamantă, iar lucrările au fost transmise Serviciului Stare Civilă (f.d.40, vol.I). Lucrările îndeplinite de SA „Arhitecon” privind reconstrucția Palatului Căsătoriilor din str. Mateevici 74, mun. Chișinău, după crearea Serviciului Stare Civilă și separarea acestuia de Ministerul Dezvoltării Informaționale nu s-au dovedit a fi recepționate în modul stabilit, printr-un act detaliat. Faptul că acest act conține și semnătura directorului Serviciului Stare Civilă nu dovedește recepționarea incontestabilă a lucrărilor și asumarea obligațiunii achitări tuturor datoriilor față de antreprenor de către Serviciul Stare Civilă.

Instanța de judecată a reținut că Curtea de Conturi a Republicii Moldova, în urma controlului efectuat, a emis hotărârea nr. 43 din 15.10.2009 „privind Raportul auditul corectitudinii utilizării mijloacelor financiare pentru executarea lucrărilor de reconstrucție și restaurare a Palatului căsătoriilor din mun. Chișinău la Ministerul Dezvoltării Informaționale”. Conform pct. 2 al hotărârii în cauză a fost dispus ca Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor de comun acord cu Serviciul Stare Civilă, să asigure în termene optime, definitivarea documentației de proiect și deviz, angajarea și contabilizarea legală a cheltuielilor, precum și transmiterea conform legislației în vigoare din gestiunea ministerului în gestiunea Serviciului Stare Civilă a tuturor documentelor corespunzătoare și cheltuielilor pentru executarea lucrărilor de reconstrucție și restaurare a Palatului Căsătoriilor. Conform ordinului nr. 503/39c din 18 decembrie 2009, emis de Ministerul Justiției și Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor s-a decis ca cheltuielile pentru lucrările ulterioare de reconstrucție și resaturare a Palatului Căsătoriilor efectuate de reclamanta SA „Arhitecon” să fie suportate în continuare de Serviciul Stare Civilă.

Prima instanță a stabilit că SA „Arhitecon” nu a prezentat probe ce atestă volumul lucrărilor îndeplinite pentru reconstrucția și restaurarea Palatului Căsătoriilor din str. Mateevici 74, mun. Chișinău, realizate în perioada în care Serviciul Stare Civilă era în subordinea Ministerului Dezvoltării Informaționale (actualmente Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor) și volumul lucrărilor efectuate după separarea Serviciului Stare Civilă din cadrul Ministerului Dezvoltării Informaționale și înregistrarea acesteia în calitate de persoană juridică în subordinea Ministerului Justiției. Conform materialelor cauzei, intervenientul accesoriu ÎS „CRIS Registru” a transferat reclamantei SA „Arhitecon” mijloace bănești în sumă de xxx lei, pentru executarea lucrărilor de reconstrucție și restaurare a Palatului Căsătoriilor. Totodată, reclamanta nu a prezentat nici un mijloc de probă, pentru a convinge instanța despre existența datoriei în cauză.

La 02 decembrie 2016, SRL „Arhitecon” a declarat apel împotriva hotărârii din 11 noiembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

Prin încheierea protocolară din 28 septembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău ÎS „CRIS Registru” a fost înlocuit în proces cu succesorul - Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” (f.d.150, vol.II), iar prin încheierea protocolară din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor a fost înlocuit în proces cu succesorul - Ministerul Economiei și Infrastructurii (f.d.189, vol.II).

Prin decizia din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea de apel depusă de Societatea pe Acțiuni „Arhitecon”, s-a casat hotărârea din 11 noiembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău și s-a emis o nouă hotărâre prin care a fost admisă integral acțiunea înaintată de Societatea pe Acțiuni „Arhitecon”. S-a încasat din contul Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” în beneficiul Societății pe Acțiuni „Arhitecon” a datoriei în mărime de xxx lei și dobânda de întârziere în mărime de xxx lei.

Prin decizia din 26 iunie 2019 a Curții Supreme de Justiție a fost respins recursul declarat de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” și s-a menținut încheierea din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău. S-a admis recursul declarat de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, s-a casat decizia din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău și s-a remis cauza pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecatori.

Prin decizia din 03 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Arhitecon”, s-a casat hotărârea din 11 noiembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău și s-a emis o nouă hotărâre prin care a fost admisă parțial acțiunea depusă de către Societatea pe Acțiuni „Arhitecon”. S-a încasat din contul Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” în beneficiul Societății pe Acțiuni „Arhitecon” datoria în mărime xxx lei. Pretenția cu privire la încasarea dobânzii de întârziere a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 23 decembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”. A fost casată integral decizia din 03 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea pe Acțiuni „Arhitecon” împotriva Serviciului Stare Civilă (reorganizat în Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”) și Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 09 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de SA „Arhitecon”. A fost casată integral hotărârea din 11 noiembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, iar cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Arhitecon” împotriva Serviciului Stare Civilă (reorganizat în IP „Agenția Servicii Publice”) și Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor (succesor Ministerul Economiei și Infrastructurii) cu privire la încasarea datoriei în mărime de xxx lei și a dobânzii de întârziere în mărime de xxx lei a fost respinsă ca fiind depusă tardiv.

Pentru a decide astfel, instanța a reținut că potrivit pct.3 al contractului de antrepriză nr. xxx, durata executării lucrării este de 6 luni de la semnarea contractului, primirea ordinului de începere a execuției. Conform contractului se indică că data de la care vor începe lucrările este xxx, iar durata lor se stabilește

astfel: Tencuieli exterioare și interioare până la xxx; Instalații (sanitare, de încălzire, căldură, electricitate) până la xxx; Montare tâmplărie și obiecta sanitare până la xxx; Zugrăveli - xxx; Finisaj până la xxx; - Predarea lucrărilor până la xxx. Prin urmare, părțile au convenit durata de execuție a lucrărilor pe etape, dar recepționarea lucrării în ansamblu a fost stabilită „până la xxx” (f.d.103, vol.I). Potrivit pct. 4 al contractului, valoarea lucrărilor de construcție este de xxx lei. La xxx, părțile contractante au semnat acordul adițional la contractul de antrepriză, prin care suma contractului se majorează cu xxx lei (f.d.105 vol. I). Potrivit proceselor-verbale de recepție, valoarea lucrărilor executate și recepționate s-a indicat a fi în sumă de xxx lei (f.d.201-250 vol. II, f.d.1-170 vol. II).

Instanța de apel a stabilit că, la 17 iulie 2009, a fost întocmit procesul-verbal nr. xxx, de recepție la finisarea lucrărilor, fiind semnat de reprezentanții antreprenorului SA „Arhitecon”, Ministerului Dezvoltării Informaționale, ÎS „CRIS Registru” și coordonat cu Serviciul Stare Civilă (f.d.37 vol. I). Din conținutul procesului-verbal de recepție finală a lucrării este indicat că lucrarea de proiectare este transmisă de către antreprenorul general SA „Arhitecon” și recepționată de către Ministerul Dezvoltării Informaționale. La 03 aprilie 2007, Ministerul Dezvoltării Informaționale a încheiat cu ÎS „CRIS Registru” un acord de preluare a obligațiilor contractuale față de antreprenorul SA „Arhitecon” (f.d.56, vol. II). În temeiul acordului de preluare a obligațiilor contractuale, la solicitarea Ministerului Dezvoltării Informaționale, ÎS „CRIS Registru” a efectuat transferuri de mijloace bănești către SA „Arhitecon” în sumă de xxx lei (f.d.24 vol. II).

Astfel, a relevat că potrivit art. 968 alin. (1)-(3) Cod civil (în redacția legii în vigoare până la 01.03.2019), termenul de prescripție este de un an din momentul recepționării lucrării. Acțiunea care se referă la construcții poate fi intentată în decursul a 5 ani. Dacă contractul prevede recepționarea lucrării pe părți, termenul de prescripție curge din ziua recepționării lucrării în ansamblu.

Și având în vedere faptul că în prezenta speță se discută un contract de antrepriză, legiuitorul a prevăzut un termen de prescripție special în raport cu prevederile art. 267 alin. (1) Cod civil, astfel începerea curgerii acestui termen se calculează din momentul recepționării lucrării.

În situația descrisă în speță, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău a constatat că, potrivit contractului semnat la 21.02.2007, părțile au prevăzut durata executării lucrărilor, iar la pct. 10 al contractului s-a stabilit că beneficiarul se învoiește să plătească antreprenorului pentru executarea, terminarea lucrărilor la data și în modul descris prin contract și anexele acestuia. Recepționarea și predarea lucrării s-a stabilit până la xxx, iar din dosar rezultă că procesul-verbal de recepție a lucrării a avut loc la 17 iulie 2009, corespunzător, de la această dată urmează a fi calculat și termenul de prescripție de adresare în judecată.

Instanța de apel a reținut că în speță a fost omis termenul de prescripție de trei ani stabilit de art.267 Cod Civil (în redacția de până la 01.03.2019), odată ce procesul-verbal de recepție a lucrării datează cu 17 iulie 2009. Respectiv, adresarea în judecată la 28 septembrie 2012 este tardivă. Prin urmare, în această situație nu se atestă respectarea termenului de prescripție de către reclamantă.

Instanța de apel a respins alegațiile apelantei SA „Arhitecon” cu privire la faptul că termenul de prescripție pentru prezenta cauză este de 5 ani, or acestea sunt bazate pe interpretarea eronată a prevederilor art. 968 alin. (2) Cod civil, dat fiind faptul că norma dată specifică raporturile juridice ce rezultă din calitatea

construcțiilor și depistarea viciilor acestora, și nicidecum această normă nu se referă la litigiile pecuniare ce rezultă din contractul de antrepriză încheiat între părți. A fost respins și argumentul apelantei SA „Arhitecon” precum că termenul de prescripție a început a curge din data refuzului de a achita benevol sumele pretinse de reclamantă, or acestea contravin prevederilor art. 966 alin. 1 Cod civil (în redacția de până la 01.03.2019), care indică că, după recepționarea lucrării, clientul este obligat să plătească retribuiția convenită de părți, dacă legislația sau contractul nu prevăd plata în rate, sau în alt mod.

Drept consecință, instanța ierarhic inferioară a concluzionat că acțiunea înaintată de SA „Arhitecon” cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere” este depusă în instanța de judecată cu omiterea termenului de prescripție extinctivă, fiind înaintată numai la data de 28 septembrie 2012, adică după momentul expirării dreptului la acțiune din momentul recepționării lucrărilor.

La 13 septembrie 2021, Societatea pe Acțiuni „Arhitecon” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 09 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 11 noiembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, cu emiterea unei noi hotărâri prin care se va admite integral cererea de chemare în judecată formulată de Societatea pe Acțiuni „Arhitecon”.

La 15 septembrie 2021, recurs a fost depus și de avocatul Gheorghe Crețu, în interesele Societății pe Acțiuni „Arhitecon” solicitând admiterea integrală a cererii de recurs înaintată de SA „Arhitecon”, ca întemeiată. Casarea integrală a deciziei din 09 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 11 noiembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău în pricina dată ca ilegale, cu emiterea unei noi hotărâri prin care se va admite integral cererea de chemare în judecată formulată de SA „Arhitecon”.

În motivarea recursurilor atât avocatul Gheorghe Crețu cât și clientul SA „Arhitecon” au reiterat poziția expusă la examinarea cauzei în prima instanță și în instanța de apel.

Suplimentar au menționat că SA „Arhitecon” nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea instanței de fond, le consideră ilegale și neîntemeiate, emise contrar prevederilor art. 239 din Codul de Procedură Civilă, de aceea sunt pasibile de casat, deoarece instanțele inferioare au încălcat esențial și aplicat eronat normele de drept material și procesual, au apreciat arbitrar probele, precum și au săvârșit alte încălcări care au dus la soluționarea greșită a cauzei, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale recurenteii.

Referitor la termenul de prescripție invocat de pârâții/intimați și susținut de instanța de apel (f.d.110-111, vol.I), recurenta consideră acțiunea depusă în interiorul termenului de prescripție extinctivă prevăzut de art. 267 Cod civil, deoarece contractul de antrepriză nr.xxx din xxx și Acordul din xxx, adică actele juridice în baza cărora a apărut raportul juridic litigios, nu prevăd un termen concret de achitare a costului lucrărilor. Astfel, ultimele acte care confirmă executarea de către SA „Arhitecon” a lucrărilor pentru care se solicită încasarea datoriei sunt datate cu 17 iulie 2009, 03 septembrie 2009 și 25 septembrie 2009 (f.d.37-40, 106, 119 vol. I), iar pretenția prin care SA „Arhitecon” a solicitat achitarea datoriei de xxx lei a fost recepționată de Ministerul Dezvoltării Informaționale la 27 iunie 2011, răspunsul fiind dat la 29 iulie 2011 (f.d.41-43, vol.I). Pretenția adresată Serviciului Stare Civilă din 25 noiembrie 2011, prin care s-a solicitat achitarea datoriei formate

În urma executării contractului de antrepriză menționat, solicitând stingerea datoriei în termen de 10 zile de la recepționarea pretenției, a fost recepționată de către pârât la 28 noiembrie 2011, iar ultimul a oferit un răspuns evaziv și neclar, dar nu a negat existența datoriei. Astfel termenul de prescripție pentru reclamantă a început să curgă după expirarea termenului de 7 zile de la recepționarea pretenției privitor la plata datoriei, adică de la 06 decembrie 2011, iar cererea de chemare în judecată a fost depusă la 25 septembrie 2012, prin intermediul oficiului poștal.

Au menționat că potrivit art. 575 alin. 1 din Codul Civil (în vigoare la acel moment), în cazul în care termenul de executare a obligației nu este determinat și nici nu rezultă din natura acesteia, creditorul are dreptul de a pretinde oricând executarea ei, iar debitorul este îndreptățit să o execute oricând. Dacă datoria de a executa imediat nu rezultă din lege, contract sau din natura obligației, debitorul trebuie să execute obligația în termen de 7 zile din momentul cererii creditorului.

Mai mult ca atât, prin răspunsul din 27 iunie 2011, Ministerul Dezvoltării Informaționale nu a negat existența datoriilor, însă a menționat că obligația de plată revine Serviciului Stare Civilă, iar ultimul prin scrisoarea nr.06-5631 din 08 decembrie 2011 (f.d.45 vol.I), nu a respins cert pretenția reclamantei, dar a solicitat acordarea unui termen suplimentar pentru a-și expune poziția vizavi de acest litigiu. Astfel, termenul de prescripție a început a curge în cazul dat de la data, la care Ministerul Dezvoltării Informaționale și Serviciul Stare Civilă au fost puși în întârziere prin pretențiile înaintate și menționate mai sus. Totodată, la recepționarea lucrărilor au fost depistate neajunsuri de către Serviciul Stare Civilă, dar care au fost ulterior înlăturate de către SA „Arhitecon” și recepționate de către intimați la 27 septembrie 2009.

Mai mult ca atât, în speța dată se invocă că au fost executate lucrări de achiziție publice în domeniul construcțiilor în baza contractului de antrepriză, iar conform art. 968 din Codul Civil, care reglementează prescripția în contractul de antrepriză la alin. 2 stipulează, că acțiunea care se referă la construcții poate fi intentată în decursul a 5 ani, iar acest termen de prescripție este un termen special și se referă la vicii.

Au supus criticii concluzia instanței de apel referitor la faptul, că recepționarea și predarea lucrării a fost stabilită până la xxx, or beneficiarul a prezentat obiecții referitor la înlăturarea neajunsurilor, care au fost remediate și executate ulterior, iar beneficiarul le-a recepționat la 25 septembrie 2009. Prin urmare, punctul final de recepționare al lucrărilor executate este 25 septembrie 2009, când a fost semnat Actul de transmitere a lucrărilor îndeplinite la reconstrucția Palatului Căsătoriilor și care confirmă finalizarea și recepționarea lucrărilor pentru care se solicită încasarea datoriei.

Prin urmare consideră, că de către recurentă nu a fost omis termenul de prescripție la înaintarea acțiunii și nu era necesar solicitarea repunerii în termen, așa cum greșit a concluzionat instanța de apel.

Totodată, au atras atenția că instanța de apel nu a stabilit totuși în speța dată, care termen de prescripție este aplicabil: cel prevăzut de art. 267 Cod Civil care este un termen general de prescripție, sau cel prevăzut de art. 968 Cod Civil care este un termen de prescripție special.

Însă, în cazul dat au menționat că lucrările nu au fost executate în baza contractului de antrepriză și alin. 1 nu este aplicabil, or contractul de antrepriză încheiat anterior pentru prima tranșă a lucrărilor a fost executat de părți și nu se

referă la obiectul litigiului, dar a fost executat în baza înțelegerilor directe conform Hotărârii Guvernului R. Moldova nr. 1407 din 10 decembrie 2008 „Pentru aprobarea Regulamentului privind realizarea achizițiilor publice dintr-o singură sursă”, publicată în MO nr. 226-229 din 19 decembrie 2008, care prin pct. 7 lit. b și c, a permis executarea lucrărilor ulterioare ca beneficiar și câștigător al primei licitații.

Subsecvent, invocă instanței de recurs că în pricina dată, instanțele inferioare au încălcat drepturile SA „Arhitecon” la un proces echitabil și într-un termen rezonabil, garantate de art. 6 CEDO, iar pretențiile recurente de încasare a datoriei și dobânzii de întârziere constituie în sine un drept de proprietate al acestuia, care este protejat de art. 1 Protocol adițional CEDO și nu poate fi realizat în instanțele naționale mai bine de 10 ani, iar pentru a exclude adresarea ulterioară la CtEDO, solicită admiterea integrală a recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la 09 iunie 2021.

Din actele cauzei rezultă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa SA „Arhitecon” și avocatului Gheorghe Crețu la 19 iulie 2021 (f.d. 115, vol. V), însă nu se atestă date când a fost recepționată de către aceștia.

Astfel, recursul declarat la 13 septembrie 2021 de Societatea pe Acțiuni „Arhitecon” și recursul declarat la 15 septembrie 2021 de avocatul Gheorghe Crețu, sunt în termen.

La 29 septembrie 2021 în adresa Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” și Ministerului Economiei și Infrastructurii au fost expediate copiile recursurilor, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 146, vol. V).

Potrivit referinței depuse de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, cererile de recurs declarate de directorul Societatea pe Acțiuni „Arhitecon” și reprezentantul acesteia, Gheorghe Crețu sunt neîntemeiate și pasibile de a fi respinse, cu menținerea deciziei din 09 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Instanța de apel, la judecarea cazului în speță, a stabilit corect raportul dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a stabilit și elucidat pe deplin probele prezentate, a fost dată o apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele.

Consideră că argumentele invocate în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma legală, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele din recursuri sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Societatea pe Acțiuni „Arhitecon” și recursul depus de avocatul Gheorghe Crețu, în interesele Societății pe Acțiuni „Arhitecon”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că conform jurisprudenței Curții Europene a

Drepturilor Omului recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (*cauza Rebai și alții contra Franței, nr. 26561/1995 din 25 februarie 1995*), pe când în recursul depus de Păduraru Marian, reprezentat de avocatul Gheorghe Crețu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul depus de Societatea pe Acțiuni „Arhitecon” și recursul depus de avocatul Gheorghe Crețu, în interesele Societății pe Acțiuni „Arhitecon”, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Arhitecon” și recursul declarat de avocatul Gheorghe Crețu, în interesele Societății pe Acțiuni „Arhitecon”, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Nina Vascan

judecătorii

Ghenadie Plămădeală

Aliona Miron